МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Черкаський державний фаховий бізнес–коледж
Відділення дизайну

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної роботи (проєкту)
фахового молодшого бакалавра
на тему:**«Дизайн серії календарів на основі творчості Міязакі Хаяо»**

Виконала студентка групи №1Д–21
за спеціальністю 022 «Дизайн»
Анна БОРИСОВА

Керівник кваліфікаційної роботи
Світлана КУКОЛЬ

Робота захищена _____ з оцінкою _____

Протокол ДКК № _____ від _____

Засвідчую, що в цій роботі немає запозичень з праць інших авторів без відповідних посилань
Студент _____

Черкаси–2025

ЗМІСТ

ВСТУП 5
РОЗДІЛ І КАЛЕНДАР ЯК ОБ’ЄКТ ДИЗАЙНУ 6
1.1. Історія виникнення та розвиток календаря 7
1.2. Сучасні формати календарів та їх функції 8
1.3. Актуальність друкованих календарів у цифрову епоху 9
РОЗДІЛ ІІ. АНАЛІЗ АНАЛОГІВ 18
РОЗДІЛ ІІІ РОЗРОБКА СЕРІЇ КАЛЕНДАРІВ НА ОСНОВІ ТВОРЧОСТІ ХАЯО МІЯДЗАКІ 19
3.1. Концепція проєкту 20
3.2. Стилістика та колористика календарних сторінок 23
3.3. Обґрунтування дизайнерського рішення 29
ВИСНОВКИ 31
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 32
ДОДАТКИ 34
ДОДАТОК А
ДОДАТОК Б
ДОДАТОК В

ВСТУП

У XXI столітті дизайн календарів перестав бути виключно утилітарним інструментом. Він став виразним носієм ідеї, способом популяризації культури та засобом візуальної комунікації. Календар може бути не лише зручним у щоденному користуванні, а й перетворитися на предмет мистецтва, який надихає, привертає увагу та має глибоку естетичну цінність. Особливо це стосується проєктів, що базуються на знакових культурних постатях.

Темою моєї кваліфікаційної роботи було обрано: «Серія календарів на основі творчості Хаяо Міядзакі». Цей проєкт натхненний візуальною мовою відомого японського режисера та ілюстратора, чия анімація вже багато років вражає глядачів глибиною змісту, стилістичною самобутністю та проникливим зображенням світу природи, фантазії та людських емоцій.

Мета проєкту – створити серію декоративно-інформаційних календарів, які об’єднують календарну функцію та авторську ілюстрацію, що стилістично та тематично відображає дух творчості Хаяо Міядзакі. Такі календарі мають бути не лише функціональним інструментом для планування часу, а й джерелом емоцій.

Актуальність роботи полягає в тому що творчість Хаяо Міядзакі – це не просто анімація, а цілий світ, знайомий мільйонам людей з дитинства. Його фільми стали важливою частиною культурної пам’яті покоління, яке виросло на аніме. Саме завдяки Міядзакі анімація перестала сприйматися виключно як дитяче мистецтво – вона стала глибоким, змістовним і емоційним способом висловлення важливих ідей: про екологію, добро, свободу, дорослішання, внутрішній світ людини.

Його роботи стали провідником японської культури в усьому світі, відкривши мільйонам глядачів естетику Сходу, його символіку, ритм і

філософію. Завдяки Міядзакі сучасне покоління не тільки познайомилось з аніме, але й почало цікавитись японськими звичаями, мовою, мистецтвом.

Створення серії календарів на основі творчості Хаяо Міядзакі є актуальним і візуально, і змістовно – це можливість поєднати практичний предмет із ностальгією, глибокими сенсами та любов'ю до знайомих образів. Такий календар не просто нагадує про дати, а дарує атмосферу, яка переносить у світ дитинства, мрій і добра.

Об'єкт дослідження – дизайн друкованого календаря як елемент графічного дизайну.

Предмет дослідження – процес створення авторської серії календарів із художньою ідеєю.

Особливість роботи полягає у переосмисленні художнього стилю студії Ghibli та Хаяо Міядзакі, що поєднує в собі образність, символізм та емоційну глибину. У процесі створення серії календарів було вирішено обрати стиль із елементами дитячості – м'який, теплий, трохи наївний. Такий підхід дозволяє передати легкість і щирість, які є центральними у творчості Міядзакі, і водночас – створити відчуття затишку та казкової реальності. Цей стиль апелює до нашої внутрішньої дитини, нагадує про моменти радості, фантазії та відчуття магії в буденних речах. Через візуальні рішення, кольорову гаму, характерні лінії та атмосферу було поставлено мету не просто ілюструвати персонажів, а делікатно візуалізувати світогляд Міядзакі – де добро мовчазне, природа жива, а дитяча уява – найсильніша сила.

Вході роботи необхідно виконати наступні завдання:

1. Зібрати матеріал і проаналізувати тематику;
2. дослідити сучасні аналоги друкованих календарів;
3. розробити концепцію оформлення;
4. створити повноцінну серію авторських календарів у стилі Хаяо Міядзакі.

Кваліфікаційна робота складається з пояснювальної записки, яка містить тридцять сторінок, три додатка, звір та аналіз шнформації, серію розроблених календарів на основі творчьості Хаяо

РОЗДІЛ І
КАЛЕНДАР ЯК ОБ'ЄКТ ДИЗАЙНУ

Календар – ритм який відображає час, дні тижнів , свята важливі події [1].

Кожен день люди користуються календарем, планують зустрічі, відзначають особливі події. Час рухається вперед, і хоча пристроїв сьогодні існує велика кількість, проте друкований календар продовжує користуватися популярністю у багатьох людей. Його приємно мати на столі або на стіні, він не вимагає зарядки чи підключення до інтернету – він просто завжди поруч.

Такий календар може стати не просто помічником у плануванні, а й справжнім витвором дизайну. Він здатен створювати настрій, прикрашати простір, бути подарунком або навіть мистецьким об'єктом. Особливо, коли він містить авторські ілюстрації, виконані в єдиному стилі, які об'єднані ідеєю або темою – як у випадку з творчістю Хаяо Міядзакі.

1.1. Історія виникнення та розвиток календаря

Календар – це одна з найдавніших форм спроби людини впорядкувати та зрозуміти час. Вже в епоху бронзи, стародавні цивілізації, як–от шумери та єгиптяни, намагалися ув'язати людські життя з ритмами природи. Наприклад, єгиптяни створили цивільний сонячний календар, у якому рік ділився на 12 місяців по 30 днів, до яких додавали кілька епагоменальних днів – так виникла основа для майбутніх систем датуваня [2].

У Стародавньому Римі цей розвиток отримав продовження: старий календар, що спирався на місячний цикл, накопичував помилки та не відповідав сезонам. Юлій Цезар, скориставшись порадами астронома Сосігена з Александрії, реформував календар у 46 р. до н.е., увівши юліанський календар із 365,25 днями на рік та високосним кожні чотири роки. Ця

модифікація стала ключовою у стандартизації відліку часу в Римській імперії та пізніше в Європі [1].

Однак, навіть така точна система поступово зсувалася щодо астрономічної реальності – приблизно на день за кожні 128 років. У 1582 році Папа Григорій XIII запровадив григоріанську реформу, яка вирівняла календар із сонячним циклом: видалено 10 днів, а високосні роки було уточнено (пропускалися три столітні роки з кожних чотирьох. Цей календар ми використовуємо й зараз.

Історія календаря – це історія розвитку точності та потреб. Він пройшов шлях від простого фіксації фаз Місяця до складних систем, які відображають рухи Землі у космосі та забезпечують узгодженість часу для всієї планети. І хоча сьогодні ми маємо електронні способи обліку днів, відчутний, друкований календар залишається важливим – зручним, естетичним і навіть символічним елементом нашого побуту.

1.2. Сучасні формати календарів та їх функції

Сьогодні існує велика різноманітність календарних форматів – кожен створений під певну мету, простір чи настрій. Усе – від компактного настільного варіанту до елегантного настінного постера може стати видом мистецтва. Розгляньмо основні формати, які найчастіше використовують автори й дизайнери:

- Настінні перекидні календарі: зазвичай форматом 8,5×11 або 11×17, вони відкриваються місяць за місяцем, дозволяючи мати доступ до великих ілюстрацій – ідеальний вибір для поєднання графіки та функціональності.

- Карткові календарі – невеликі пласти чи картки на кожен місяць, стандартно 5×7 або навіть формату візитки. Зручні для розсилки, подарунків і компактного оформлення робочого простору.

- Настільні та поштучні календарі часто стоять на підставці і створені для щоденного використання на столі. Компактні, зручні для швидкого перегляду дат і записів [3].

Функції кожного формату:

1. Інформаційна – дозволяє планувати, вести запис, зберігати орієнтир часу.

2. Декоративна – дарує атмосферу, характер і стиль через кольори, ілюстрації, композицію.

3. Емоційна – нагадує про щасливі миті, пору року, викликає емоції, особливо коли використовується авторська графіка.

Якщо порівнювати формати:

- Перекидні – найзручніші для організації часу завдяки розворота місяць-два.

- Карткові – мобільні та універсальні, чудово підходять на подарунок.

- Настільні – найбільш практичні для щоденного використання в офісі чи вдома.

Вибір формату залежить від контексту й цільової аудиторії – і саме тому у твоєму проєкті використано три формати календарів. Це забезпечує гнучкість та дозволяє охопити різні способи взаємодії з цільовими користувачами.

1.3. Актуальність друкованих календарів у цифрову епоху

Сьогодні, коли у кожного в телефоні є кілька додатків із функцією календаря, може здатися, що друковані варіанти втратили свою актуальність. Але насправді – усе навпаки. Вони стали навіть більш цінними, ніж раніше, бо перестали бути просто засобом для позначення днів. Календар на папері став носієм емоцій, символом порядку, частиною інтер’єру та навіть дизайнерським об’єктом.

На відміну від цифрових інтерфейсів, які часто одноманітні та безликі, паперові календарі дають можливість візуально відчути рік. Їх хочеться перегортати, розглядати, прикрашати кімнату. Особливо якщо це авторська робота, виконана в єдиному стилі, з ілюстраціями, які створюють настрій і викликають спогади. Такий календар не просто показує дату – він живе поруч із людиною, стає частиною щоденності.

Крім того, друковані календарі часто виконують функцію подарунка або промо–продукту. Їх дарують наприкінці року, беруть із собою як сувенір, розміщують у кав'ярнях, салонах, майстернях – і вони працюють як естетичний та емоційний акцент. Вони можуть надихати, заспокоювати, викликати посмішку, а це те, чого часто не вистачає у світі швидких технологій.

Як пише українське дизайн–видання Huss у статті «30 креативних ідей для календаря»: «Сьогодні календар може бути не лише зручним інструментом, а ще й витвором мистецтва, який хочеться зберігати навіть після завершення року» [4].

Саме тому календарі залишаються популярними: у них є душа, матеріальність і можливість доторкнутися до візуального мистецтва. В умовах, коли більшість речей – тимчасові й цифрові, друкований календар нагадує про сталість, ритм і красу повсякденного.

РОЗДІЛ ІІ
АНАЛІЗ АНАЛОГІВ

Рис. 2.1 Календар «Квіти місяця» [5]

Першим аналогом є авторський календар « Квіти місяця » від Анни Фарби.

Авторка використовує акварельні ілюстрації місячних квітів, поєднані з лаконічною календарною сіткою.

Колористика робіт – ніжна, пастельна, з акцентами рожевого, зеленого й жовтого, що одразу привертає увагу й налаштовує на поетичний настрій місяця . Шрифти назв місяців і днів тижня – чіткі, сучасні, чорного кольору, які чудово гармонує з легкістю ілюстрацій.

Усі сторінки цього календаря в єдиному стилістичному ключі – акварельна техніка, білий фон, мінімальний декор – що створює відчуття спокою й цілісності. Такий підхід допомагає не відволікатися на різні елементи, зосереджуючись на поєднанні образу й функції.

Рис. 2.2 Обкладинка до «Ботаніка» [6]

Рис. 2.3 Остання сторінка до «Ботаніка» [7]

Другим аналогом є авторський календар «Ботаніка »

Автор – The Vy’s Herbarium, яка поєднує ботанічну точність із творчою свободою. Календар складається з двох сторінок на місяць: одна з ботанічною кольоровою ілюстрацією, друга – з календарною сіткою. Ілюстрації виконані вручну в реалістичному стилі з використанням м’яких природних відтінків: зеленого, жовтого, рожевого, бордового.

Сітка з датами – мінімалістична, розбірлива, з дрібним, гармонійним шрифтом. Календар створює враження спокою й естетичної природності, зберігаючи водночас функціональність.

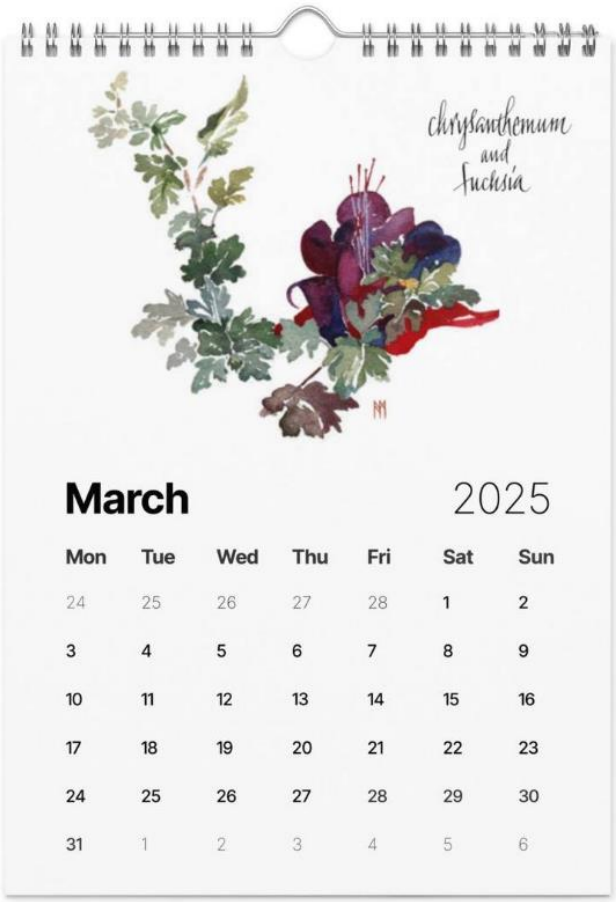

Рис. 2.4 Календар «Акварельні квіти»[8]

Третім аналогом є авторський календар «Акварельні квіти».

Автор –The Vy’s Herbarium, яка поєднує ботанічну точність із творчою свободою.

Цей календар витриманий у акварельному або графічному стилі з рослинними мотивами. На кожному аркуші – ботанічна ілюстрація в пастельних тонах: зелений, оливковий, світло-жовтий і сіроблакитний. Календарна частина розміщена у верхній частині аркуша, має чисту, чітку сітку дат. Шрифти також прості й зрозумілі: без зайвих елементів, що добре поєднується з ілюстраційною легкістю. Виглядає природно, сучасно і дуже гармонійно.

Рис. 2.5 Календар «Ретро» [9]

Четвертим аналогом є календар «Ретро» від StrawberryLuna.

Авторка – strawberryluna, ілюстраторка у стилі середини XX століття, яка створила календар на тему природи, передаючи атмосферу кожного місяця через кольори та форми.

У календарі кожен місяць оформлений за одним композиційним принципом: ілюстрація займає верхні 60 % сторінки, календрна сітка – 40 %. Палітра витримана у приємних земляних тонів – гарбузово-оранжевий, приглушений зелений, бежевий, легкі акценти бірюзи. Шрифт – простий із злегка округленими формами, що гармоніює з м’якими лініями ілюстрацій, але лишається чітким і зручним для щоденного перегляду дат.

В цілому, календар викликає відчуття тепла, ретро-стилю та заспокоєння, деструктурованої мінімальності, яка дуже добре виглядає в сучасних інтер’єрах.

Рис. 2.6 Календар «Мінімалістична природа» [10]

П’ятим аналогом є календар «Мінімалістична природа». Авторка не вказана, але це великий настінний календар із детальними ілюстраціями природних мотивів листя.

Колірна гама в основному зелено–блакитна, з теплими земляними акцентами. Кожен місяць – це нове натхнення: ілюстрації охоплюють дерева, дрібні деталі й роблять акцент на живу природу. Календарна сітка містить достатньо місця для записів, оформлена в мінімалістичному стилі – чітким шрифтом, що легко читається. У підсумку, календар поєднує практичність календарного формату й емоційне сприйняття – відчуття природи щомісяця.

Рис. 2.7 «2025 Абстракція» [11]

Шостим аналогом є календар «2025 Абстракція» від ілюстраторки Джейн Сміт.

Це великий настінний календар із абстрактними та пейзажними роботами художниці малюнками в яскравих кольорах – синьому, кораловому, жовтому.

Кожен місяць прикрашений унікальною абстрактною композицією з геометричними формами і плавними лініями, що створюють сучасний, динамічний настрій. Колірна гама насичена і контрастна, календарна сітка мінімалістична з достатнім простором для записів. Шрифт чіткий і легко читається. Такий календар буде ідеальним доповненням для любителів сучасного мистецтва і яскравих акцентів у просторі.

Рис. 2.8 Календар «2025 Аніме хіти» [12]

Сьомим аналогом є календар «2025 Аніме хіти». Автор – Masaomi Studio, дизайнер із Японії, який спеціалізується на стилізованих цифрових продуктах у тематиці аніме-культури.

Цей календар оформлений у форматі односторінкового постеру й створений у стилі популярної аніме-культури. Його дизайн натхненний найвідомішими аніме-серіалами, з впізнаваними героями в яскравій поп-естетиці. Ілюстрації динамічні, з контрастними кольорами, характерними для японського візуального стилю.

Особливістю цього календаря є вставка опису головного героя кожного представленого аніме. Це надає кожному зображенню додаткову змістовність, дозволяючи користувачам дізнатися більше про персонажів або пригадати деталі улюблених історій

Рис. 2.9 Календар «2025 Аніме світи» [13]

Колірна гама восьмого аналога варіюється від м’яких пастельних тонів до насичених відтінків, що підкреслюють атмосферу кожного місяця. Календарна сітка зручна для записів, а також є місце для нотаток. Ідеальний вибір для фанатів аніме, які цінують мистецтво та організацію. Календар також включає важливі свята та події, що робить його не лише декоративним, але й практичним.

Рис. 9 Календар «2025 Арт-деко» [14]

Це справжній настінний календар, створений у дусі стилю арт-деко – елегантність, геометрія та ретрофутуристичні мотиви.

Кожна сторінка містить ретельно відібраний зразок мистецтва арт-деко – від ілюстрацій моди та архітектури до графічних композицій у геометричних формах з насиченою палітрою.

Кольорова гамма поєднує чіткі контрасти – золотистий, чорний, бордовий, синій, що візуально наповнюють простір атмосферою 1920-х. років.

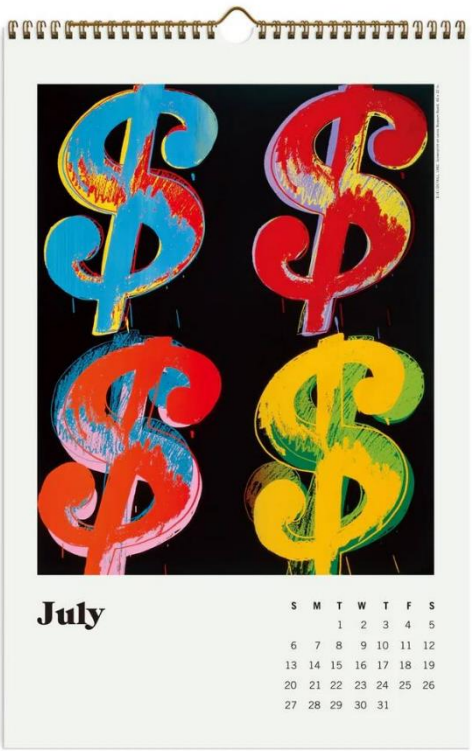

Рис. 10 «Поп-арт Енді Ворх» [15]

В наступному прикладі представлена робота від відмоиого американського художника-дизайнера Енді Ворх

Ілюстрації виконані у класичному поп–арт стилі, з яскравими контрастами, сміливими кольорами та динамічними формами.

Цей календар – справжній поп–арт мікс: сміливі кольори, чіткі лінії, динаміка дизайну. Він стане яскравим акцентом у сучасному інтер’єрі – як для роботи, так і для дому.

‘

РОЗДІЛ ІІІ РОЗРОБКА СЕРІЇ КАЛЕНДАРІВ НА ОСНОВІ ТВОРЧОСТІ ХАЯО МІЯДЗАКІ

3.1. Концепція проєкту

Проєкт «Дизайн серії календарів на основі творчості Хаяо Міядзакі» передбачає створення авторського настінного календаря та кишенькових календарів, дизайн яких натхненний візуальним світом японського аніматора та режисера Хаяо Міадзакі. Основна ідея полягає в тому, щоб передати атмосферу казкових і філософських світів Міядзакі через графічний дизайн, адаптований до формату сучасного календаря.

Для реалізації було обрано формат настінного перекидного календаря, де кожен місяць представлений окремою сторінкою з створеною ілюстрацією одного або кількох адаптованих персонажів з анімацій Міядзакі. Основна увага зосереджена на образах з фільмів «Віднесені привидами», «Мій сусід Тоторо», «Навсікая з Долини вітрів», «Ходячий замок» та інших стрічок студії Ghibli [16,17].

Композиція календаря побудована таким чином, щоб графічні елементи гармонійно поєднувалися з функціональною частиною (календарною сіткою). Усі візуальні деталі – від ілюстрацій персонажів до декоративних елементів (наприклад, чарівних сажок – макуро-куросуке) –виконують емоційну та естетичну функцію. Дизайн передбачає стилістичну єдність, при цьому кожна сторінка має власний колірний настрій, що відповідає обраному фільму та сезону року.

Проєкт має на меті створити не лише візуально привабливий продукт, але й об’єкт, що викликає теплі асоціації з дитинством, природою, щирістю, духовністю та свободою – основними темами творчості Хаяо Міядзакі.

Календар може використовуватись як елемент декору, подарунок для поціновувачів анімації, або частина колекції тематичної продукції.

3.2. Стилістика та колористика календарних сторінок

Візуальна стилістика календаря, розробленого на основі творчості Хаяо Міядзакі, базується на поєднанні авторських ілюстрацій персонажів зі стриманою, але теплою композицією, що створює цілісне враження та занурює глядача у світ фантазії, мрій та затишку. Основним завданням було не просто зобразити впізнаваних героїв із фільмів Міядзакі, а передати атмосферу, настрій та емоційний посил його робіт засобами графічного дизайну.

Сторінки календаря витримані в єдиному стилі, що поєднує:
– центральну композицію з героєм або кількома персонажами,
– декоративні елементи (сажки, рослинність, прості анімалістичні форми),
– календарну сітку з чітким акцентом на датах і вихідних днях,
– нейтральне, спокійне тло, що не конкурує з основною ілюстрацією.

Формат кожного місяця вертикальний, композиційно збалансований. Ілюстрація розміщується у верхній частині, що дозволяє зберегти естетичний акцент на візуальному образі. Календарна сітка, розташована нижче, має мінімалістичне оформлення – прямокутні блоки з датами, без зайвих графічних елементів, що забезпечує зручність у користуванні.

Колористика

Кольорове рішення відіграє надзвичайно важливу роль у формуванні настрію кожного календарного аркуша. Колористика побудована на м’яких, приглушених, пастельних відтінках. Загальний тон – теплий, де переважають молочні, кремові, коричневі, рожево-бузкові, оливкові та сіро-блакитні кольори.

Кожна сторінка календаря оформлена в єдиній кольоровій палітрі, де домінують теплі натуральні відтінки – молочний, пісочний, коричневий, сірий

та акценти у вигляді кольорових персонажів. Це дозволяє зберегти візуальну єдність серії, не перевантажуючи композицію і зосереджуючи увагу на центральних фігурах – героях фільмів Міядзакі.

Фон кожної сторінки витриманий у стилі акварельного паперу бежевого кольору. Такий вибір не лише створює відчуття ручної роботи, але й надає сторінкам затишку та візуального «повітря». Він виконує роль фону, який не конкурує з персонажами, а навпаки – дозволяє їм «дихати».

Ілюстрації персонажів, навпаки, мають більш насичені кольори, але залишаються теплими й приглушеними. Наприклад:

- У зображенні Тоторо та малечі на дереві використані м’які сірі, жовтуваті та рожеві тони, що гармонійно поєднуються з фоном та створюють відчуття вечора або заходу сонця.
- Герої фільму «Віднесені привидами» промальовані з акцентами на темно-червоні, білі та чорні деталі, однак розміщені на світлому тлі, що дозволяє композиції залишатись легкою.
- В ілюстраціях з Кальцифером, Кікі, Хаку, Поньо та іншими персонажами переважають приглушені теплі відтінки – бордовий, жовтий, зелений, світло-блакитний, які виглядають яскраво, але не контрастно по відношенню до загального фону.

Таким чином, колористика будується не на зміні палітри для кожного місяця, а на єдиній світлій основі з плавними вкрапленнями характерних кольорів кожного персонажа, що дозволяє поєднувати сторінки в серію без стилістичних розривів.

Сажки як персонажі які є елементом стилістичного об'єднання

Окремої уваги заслуговує рішення використати сажок (макуро–куросуке) – крихітних істот із вугільного пилу – як об’єднувальний графічний мотив. Вони присутні на кожному календарному аркуші: стрибають, сидять, падають або взаємодіють із персонажами. Їхня повторюваність створює візуальний ритм і стилістичну єдність між сторінками. Вони також надають

роботі грайливості, підкреслюючи доброзичливу, дещо наївну атмосферу, притаманну мультфільмам Міядзакі.

Самі сажки виконані у чорному кольорі з м’якою тінню або обводкою, щоб зберегти виразність навіть на темнішому фоні. Вони додають сторінкам «руху» та емоції, але не перевантажують композицію.

Типографіка

Уся типографіка в календарі витримана у стилістиці, що поєднує простоту та зручність читання. Назви місяців подані українською мовою. Було розробленно вручну авторьский шрифт, він моє черну тонку обводку, геометрично простий, без зарубок, з легкими округленнями. Такий вибір дозволяє залишити увагу глядача на ілюстрації, а не на текстових елементах, але водночас зберігає функціональність.

Календарна сітка представлена у вигляді чітко організованої таблиці, з поділом на тижні. Вихідні дні позначені іншим кольором –це більш прозорий відтінок основного тону сторінки. Такий підхід допомагає користувачеві легко орієнтуватися у структурі місяця.

Узагальнення стилістичних рішень

Загальний стиль календаря можна охарактеризувати як:

- Ностальгійний і доброзичливий – завдяки ніжній кольоровій палітрі, простим формам та використанню знайомих персонажів;
- Цілісний – усі сторінки виконані в одному форматі, з повторюваними елементами, з урахуванням єдиного колористичного та композиційного підходу;
- Сучасний – хоча основа календаря емоційно відсилає до казкового дитячого світу, усі дизайнерські рішення відповідають вимогам сучасної візуальної культури.

Таким чином, стилістика та колористика календаря виконують не лише декоративну функцію, а й концептуально підтримують загальну ідею проєкту: створити календар, що буде не лише зручним у користуванні, але й

надихаючим візуальним об’єктом, який зберігає дух творчості Хаяо Міядзакі та втілює його світогляд у форматі щоденного предмета.

3.3. Обґрунтування дизайнерського рішення

У процесі створення серії календарів на основі творчості Хаяо Міядзакі було прийнято низку послідовних дизайнерських рішень, які об’єднані однією метою – створити не лише зручний у користуванні календар, але й візуальний об’єкт, що викликає емоційну реакцію, інтерес, ностальгію та естетичне задоволення.

Календар – це предмет, який людина бачить щодня. Саме тому надзвичайно важливо, щоб візуальне оформлення не втомлювало, не було перевантаженим, але водночас залишалося цікавим, особливим, впізнаваним. Образи, використані у календарі, виконують не лише декоративну функцію – вони є елементом візуальної комунікації між автором, глядачем і культурним контекстом, у якому працює проєкт.

Основна ідея та підхід до візуального стилю

Початковим кроком у розробці стала ідея створення серії календарів, яка б базувалася не лише на візуальних образах із мультфільмів Міядзакі, але й на глибших цінностях, що проходять через всю його творчість та відображені в анімації: екологія, духовність, доброта, магічний реалізм, сила дитини, повага до природи, невидимі світи.

Таким чином, календар повинен був не просто зображати персонажів – його завданням стало відтворення атмосфери цих фільмів у зручному, спокійному і приємному для сприйняття форматі.

Після аналізу аналогів, було прийнято рішення створити уніфікований календарний макет, де кожна сторінка не повторює інші, але водночас стилістично узгоджена з рештою серії.

Структура календаря

Кожен аркуш календаря складається з трьох основних частин:

- Ілюстрація з героями фільмів – займає центральну або верхню частину сторінки. Герої промальовані у спрощеній, стилізованій формі, з м’якими лініями, без зайвої деталізації, щоб уникнути візуального перевантаження.
- Декоративні елементи (сажки, листя, краплі, зірочки) – створюють динаміку і настрій, а також об’єднують сторінки в єдину стилістичну систему.
- Календарна сітка – розташована внизу сторінки, у вигляді чітко структурованої таблиці з кольоровими акцентами на вихідні дні.

Такий поділ дозволяє логічно структурувати композицію сторінки, зберегти баланс між естетикою та функціональністю.

Обґрунтування формату та композиції

Формат календаря обрано вертикальний (плакатний), оскільки він зручний для розміщення на стіні, а також дозволяє ефективно поєднувати велику ілюстрацію з календарною сіткою.

Композиційно всі сторінки витримані в єдиній структурі: ілюстрація – вгорі, декоративні елементи – по центру або навколо, календарна сітка – внизу. Такий підхід забезпечує: зрозумілу візуальну ієрархію, де головна увага приділяється зображенню; збереження акценту на героїв, не зміщуючи фокус на текст або дати; уніфікацію користувацького досвіду, оскільки сторінки не потребують «звикання» до нових композицій – кожна нова ілюстрація сприймається як сюжет, але в знайомій рамці.

Ілюстрації персонажів

Ілюстративна частина – ключовий елемент проєкту. Всі персонажі промальовані у цифровому форматі, вручну, з дотриманням авторського стилю. Вони не є копіями кадрів із мультфільмів, а радше – переосмисленням їх образів у м’якому, доброзичливому стилі.

Складність полягала у тому, щоб створити впізнавані фігури, які зберігають характер і настрій героїв, при цьому гармонійно поєднуються з новим фоновим середовищем. Зокрема:

Хаку з «Віднесених привидами» зображений у формі білого дракона з плавними лініями та відчуттям легкості, що передає спокій та загадковість образу. Його фігура ніби ширяє над простором, втілюючи невловимість і трансформацію – центральну тему фільму.

Тоторо промальований у класичній впізнаваній позі, з великим округлим тілом, широко розплющеними очима та нейтральним, спокійним виразом обличчя. Його образ втілює ідею доброзичливості, природності та дитячої віри у диво. Він створює атмосферу затишку і стабільності, особливо важливу на фоні мінливого сезонного контексту.

Котобус, добре впізнаваний за фільмом «Мій сусід Тоторо», зображений у стилізованій формі – з усміхненим обличчям, яскравими очима та характерними лапами. Його постать передає водночас і магічність, і доброзичливість. Візуально він сприймається як позитивний, енергійний елемент композиції. Котобус не лише декоративний, а й функціональний – його образ підсилює настрій сторінки, де панує динаміка, грайливість та магічний реалізм.

Хін, маленький собака з фільму «Відьми з пустоші», зображений у спокійній позі, з виразом легкої втоми та іронії – таким, яким він запам’ятався глядачам. Його фігура доповнює сторінку як м’який, милий, але несподіваний персонаж. Хоча за сюжетом він був другорядним героєм, у графічному виконанні Хін отримав свою емоційну роль – викликає посмішку, теплу реакцію, знайомість.

Принцеса Мононоке зображена з лаконічною, але виразною мімікою, її характер читається через фігуру, погляд і деталі, як-от червоний малюнок на обличчі, що одразу ідентифікує персонажа. Вона стоїть упевнено, з

внутрішньою силою, не порушуючи гармонії сторінки, але додаючи їй рішучості та символічної глибини.

Такий підхід дозволив створити ілюстрації, які легко інтегруються в загальну структуру сторінки – вони залишаються центральним акцентом, але не перекривають календарну сітку й не домінують над композицією в цілому. Усі герої стилізовані під єдиний візуальний стиль: округлі форми, м'які контури, мінімальні тіні – усе це дозволяє ілюстраціям виглядати як частина однієї серії.

Особливим викликом у роботі стало створення сезонного розподілу персонажів, який би відображав ритми року, зміну настроїв та логіку циклічності природи й емоцій. Розташування персонажів на сторінках календаря вибудуване не лише за візуальним балансом, але й за сенсовим наповненням:

ЗИМА – казкові-духи

На зимових сторінках переважає атмосфера спокою, сну та чарівності. Тут зображені невловимі й ефемерні персонажі:

- Духи лісу з «Принцеси Мононоке» – мовчазні спостерігачі, застиглі серед дерев, створюють ефект містичної тиші.
- Танцюючі зірки з «Ходячого замку» – легкі, ніби іскри, розлітаються по сторінці, створюючи настрій чарівного снігопаду.
- Вара Вара з «Мальчика і чаплі» – пливуть у повітрі, об'єднані у зграйку, що відображає ніжність і невидимий потік енергії.

Їхня присутність передає стан внутрішнього спокою, перезавантаження та зв'язку з невидимим світом.

ВЕСНА – тварини

Весна асоціюється з пробудженням, теплом, поверненням життя – тому героями стали тварини, близькі та впізнавані, кожен зі своєю емоційністю:

- Джиджі з «Маленької відьми Кікі» – насторожений і спостережливий, надає сторінці легкого гумору.

- Хін з «Ходячого замку» – у розслабленій позі, передає затишок і іронічну теплоту.
- Тето з «Навсікая з Долини вітрів» – рухливий і грайливий, уособлює весняну активність і дослідницький дух.

Весна у цьому візуальному ряді – не лише біологічне оновлення, а й повернення емоційного тепла.

ЛІТО – головні герої

Літні сторінки зосереджені на головних персонажах – вони енергійні, допитливі, повні життя та змін:

- Хаку і Тіхіро з «Віднесених привидами» – зображені в моменті єдності та довіри, ніби у спокійному спілкуванні.
- Поньо і Соосуке – радісні, рухливі, серед хвиль або крапель води, передають відчуття стихійності літа.
- Пацзу і Шіта з «Лапути» – зосереджені, у динаміці, ніби щойно прибули з подорожі, погляд спрямований уперед.

Літо – пора дій, змін і магії. Ілюстрації на цих сторінках підсилюють цей настрій енергією і відкритістю.

ОСІНЬ – міфічні істоти

Осінь – час споглядання, глибини та переосмислення. Персонажі мають символічне наповнення, підкреслюють трансформацію й мудрість:

- Хаку-дракон – довгий, обтічний, у русі – передає тему перетворення, польоту думки й спокою.
- Котобус – енергійний, але розслаблений, у моменті стрибка або зупинки – додає сторінці тепла та внутрішньої динаміки.
- Олень із «Принцеси Мононоке» – стоїть статично, із гідністю, втілюючи образ духа-природи, сили та тиші.

Ці персонажі допомагають збудувати на осінніх сторінках атмосферу поваги до природи, зосередженості й казкової меланхолії.

Завдяки такому сезонному й емоційному підходу ілюстрації не лише оживлюють календар, а й створюють візуальний наратив – історію, яка розгортається з місяця в місяць. Це дозволяє глядачеві не просто користуватись календарем, а занурюватись у світ знайомих героїв, які говорять через кольори, рухи й деталі. Усе це формує не просто функціональний продукт, а атмосферний, естетичний об'єкт, що поєднує японську анімаційну спадщину з індивідуальним візуальним стилем.

Колористика

Кольорова палітра календаря витримана у спокійних тонах: бежевий, світло–коричневий, сіро-блакитний, пастельні акценти. Така гамма обрана не випадково – вона: підкреслює затишну атмосферу фільмів Міядзакі; не перевантажує візуально, навіть при щоденному використанні; дозволяє використовувати календар як декоративний елемент інтер'єру, що не конфліктує з кольорами стіни чи меблів.

Основна перевага такої колористики – універсальність. Календар виглядає доречно як у дитячій кімнаті, так і в офісі, творчій студії або домашній бібліотеці.

Роль декоративних елементів

Особливу функцію в оформленні календаря відіграють сажки – маленькі істоти з фільмів «Віднесені привидами» та «Мій сусід Тоторо». Вони стали візуальним маркером, який об'єднує всі сторінки в одну серію. Їх образ асоціюється з легкістю, грайливістю та чарівним світом Ghibli.

Розташування сажок на сторінках продумане композиційно: вони не лише прикрашають сторінку, але й підкреслюють ритм, рух, можуть «гратися» з ілюстрацією або сіткою.

Календарна сітка

Календарна частина виконана у вигляді місячної таблиці з датами.

Шрифт для дат обраний простий, без засічок, геометрично читабельний. Назви місяців – більші, оформлені в єдиному стилі, щоб слугувати

композиційною опорою. Типографіка загалом не перевантажує сторінку і виглядає сучасно та чисто.

Загальна концептуальна завершеність

Усі рішення – від вибору героїв до кольорів, шрифтів і композиції – були спрямовані на досягнення цілісного образу. Робота була зосереджена не лише на тому, щоб відобразити візуальний стиль Міядзакі, але й на тому, щоб створити самостійний дизайнерський продукт, який живе у новому форматі.

ВИСНОВОК

У результаті виконання кваліфікаційної роботи було досягнуто основну мету – створення дизайну серії календарів на основі творчості японського режисера-аніматора Хаяо Міядзакі. Календарі поєднують у собі естетичну та практичну функції, наповнені символізмом, настроєм і атмосферою його робіт, і можуть використовуватись як у побуті, так і слугувати предметом інтер'єрного декору.

Під час роботи було досліджено історію календарів, види календарних сіток, роль календарів у сучасному світі, а також виконано аналіз аналогів, серед яких були як українські, так і зарубіжні приклади. Завдяки аналізу вдалося визначити стилістичні рішення, які були використані в авторському проєкті, а також уникнути типових помилок.

У проєктній частині було розроблено настінний перекидний календар на 12 місяців, кожен з яких присвячено окремому персонажу або темі з мультфільмів Міядзакі. Персонажі підібрані згідно з сезонами року, щоб передавати відповідний настрій. Для оформлення були використані пастельні кольори, текстури та декоративні елементи, які нагадують стиль студії Ghibli. Для поєднання сторінок між собою було використано додаткові графічні елементи (наприклад, сажки-макуро), які створюють єдність між усіма місяцями.

Календарна сітка створена в простому, читабельному стилі, з урахуванням сучасних дизайнерських принципів. Було підібрано шрифти, що не перевантажують сторінку та гармонійно поєднуються з ілюстраціями. Крім основних сторінок, було розроблено титульну сторінку та заключну з поясненням концепції.

У процесі роботи були виконані всі поставлені завдання:

1. зібрано матеріал і проаналізовано тематику;

2. досліджено сучасні аналоги друкованих календарів;
3. розроблено концепцію оформлення;
4. створено повноцінну серію авторських календарів у стилі Хаяо Міядзакі.

Календар є актуальним друкованим продуктом і може використовуватись як подарунок, елемент декору чи практичний аксесуар на робочому столі. Проєкт показує, що навіть знайомі з дитинства герої можуть набути нового звучання у графічному дизайні й надихати людей щодня.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Історія створення календаря URL: https://newmedia.ua/interesting know–uk/kalendar–istoriya–stvorennya/
2. Єгипетський календар URL: https://uk.m.wikipedia.org/wiki/Єгипетський_календар
3. Види календарів URL: https://polygraphist.kiev.ua/blog/tipi–kalendarv–storya–viniknennya–ta–ckav–fakti–pro–rzn–formati/?srsltid=AfmBOor2sZZsadpX3D–wSeY4uo6pSB_Pl2Dv0ayCVF8VJknDLlIm–AZi&utm_source=chatgpt.com
4. Цитата з українського видання Huss URL: https://huss.com.ua/30–kreativnyh–idey–dlya–kalendarya–kotoryy–vy–polyubite/https://huss.com.ua/30–kreativnyh–idey–dlya–kalendarya–kotoryy–vy–polyubite/
5. Ілюстрациі до календарю Квітка місяця URL: https://www.etsy.com/listing/1340851912/2025–illustrated–calendar–floral–wall?utm_source=chatgpt.com
6. Обкладенка до ботаніческого календарю URL: https://www.etsy.com/listing/1572574053/2025–the–botanic–calendar–a4–hand?show_sold_out_detail=1&ref=nla_listing_details
7. Остання сторінка до ботаніческого календарю URL: https://www.etsy.com/listing/1572574053/2025–the–botanic–calendar–a4–hand?show_sold_out_detail=1&ref=nla_listing_details
8. Акварельний календарь URL: https://www.pennib.com/shop/floral–wall–calendar–watercolors–by–ann–miller–2025?utm_source=chatgpt.com

9. Календарь виконаний у ретро стилі URL: https://www.etsy.com/listing/1796106572/wall–calendar–2025–mid–century–style?utm_source=chatgpt.com
10. Календарь з квітами URL: https://www.etsy.com/listing/1570833138/2025–2026–wall–calendar–botanical?utm_source=chatgpt.com
11. Календарь виконаний в абстрактво-пейзажному стилі URL: https://www.etsy.com/listing/1833473847/2025–abstract–art–wall–calendar–yearly
12. Календарь з аніме хітами URL: https://www.etsy.com/listing/1754862155/anime–hits–calendar–2025–editable
13. Календарь с аніме світами URL: https://www.etsy.com/listing/1611651530/2025–anime–journeys–wall–calendar–by
14. Календар виконаний у стилі арт-деко URL: https://www.etsy.com/listing/1584154988/2025–art–deco–wall–calendar?utm_source=chatgpt.com
15. Календарь з роботами Енді Вохола URL: https://www.galison.com/products/andy–warhol–2025–wall–calendar?srsltid=AfmBOoqAPfwrlJrI0YCM7fnpy3bF3yXCBneP8NhRFaZQop_1co1Mb3rQ&utm_source=chatgpt.com
16. Студія Гіблі URL: https://www.ghibli.jp/
17. Біаграфія Хаяо Міадзакі URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D1%96%D1%8F%D0%B4%D0%B7%D0%B0%D0%BA%D1%96_%D0%A5%D0%B0%D1%8F%D0%BE

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

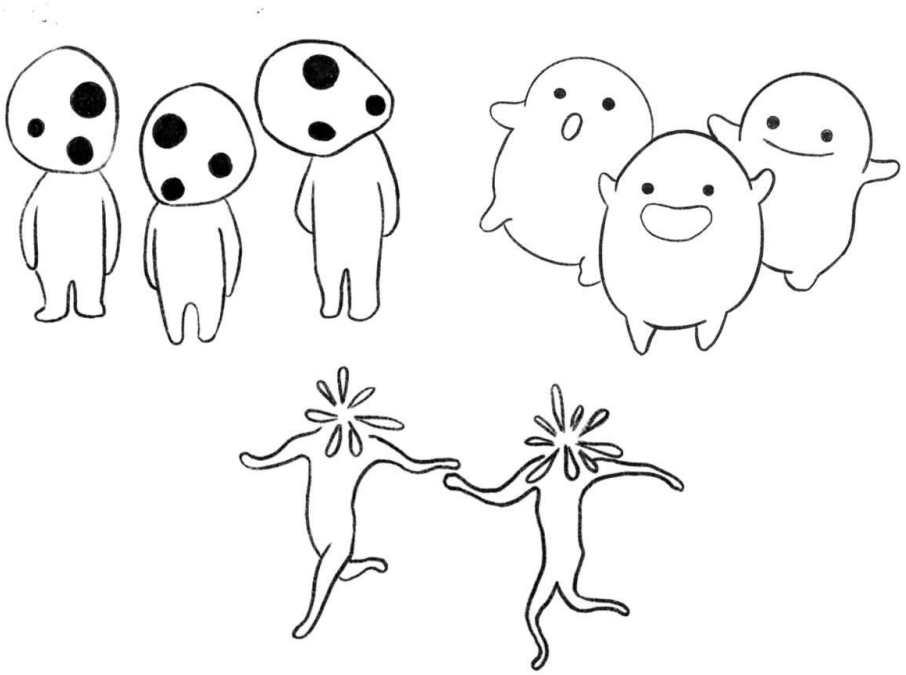

Рис А.1 Ескізи календаря до зимових місяців

Рис А.2 Ескізи до весняних місяців

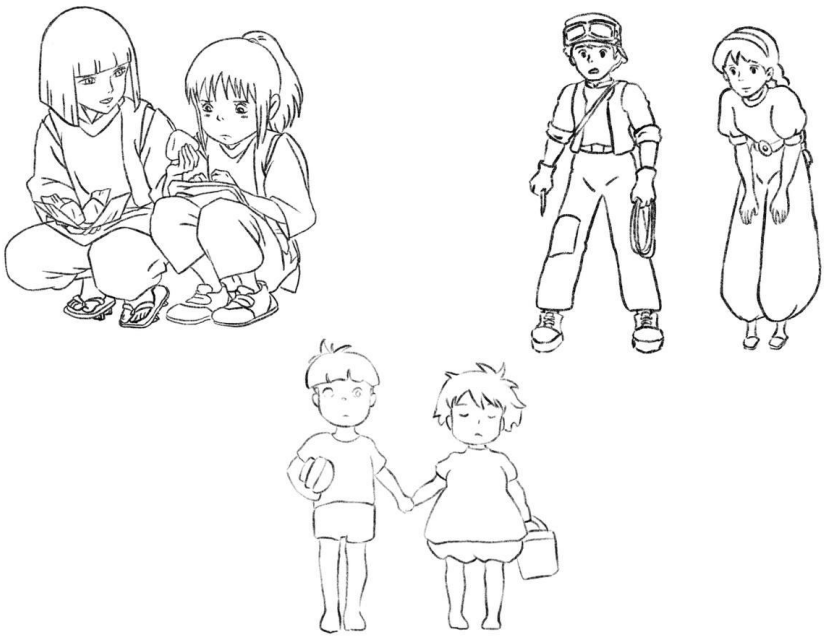

Рис А.3 Ескізи до літніх місяців

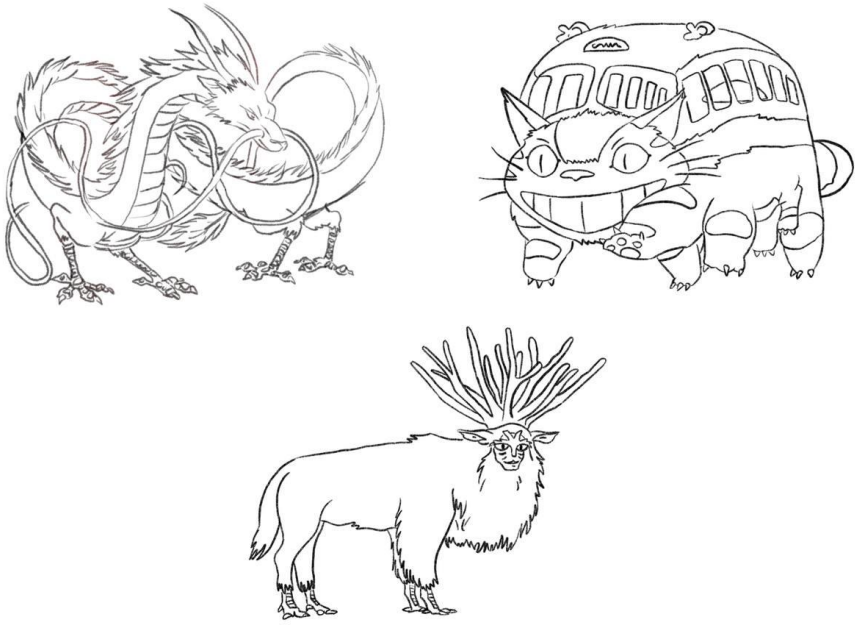

Рис А.4 Ескізи до осінніх місяців

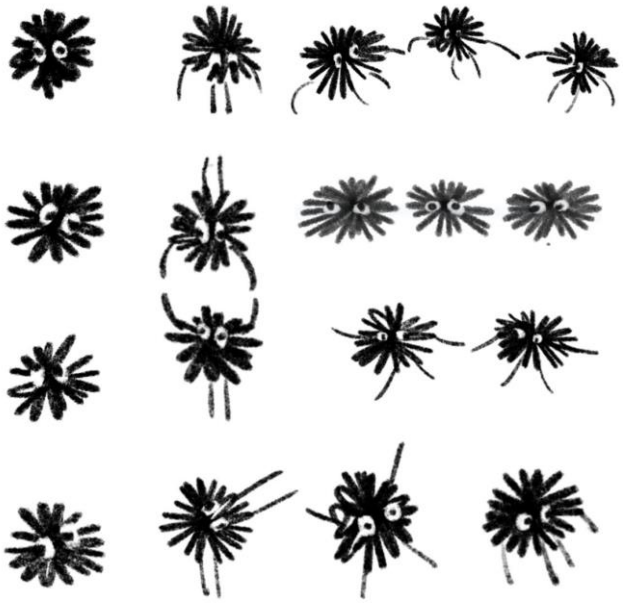

Рис А.5 Ескіз створених персонажів «Сажків»

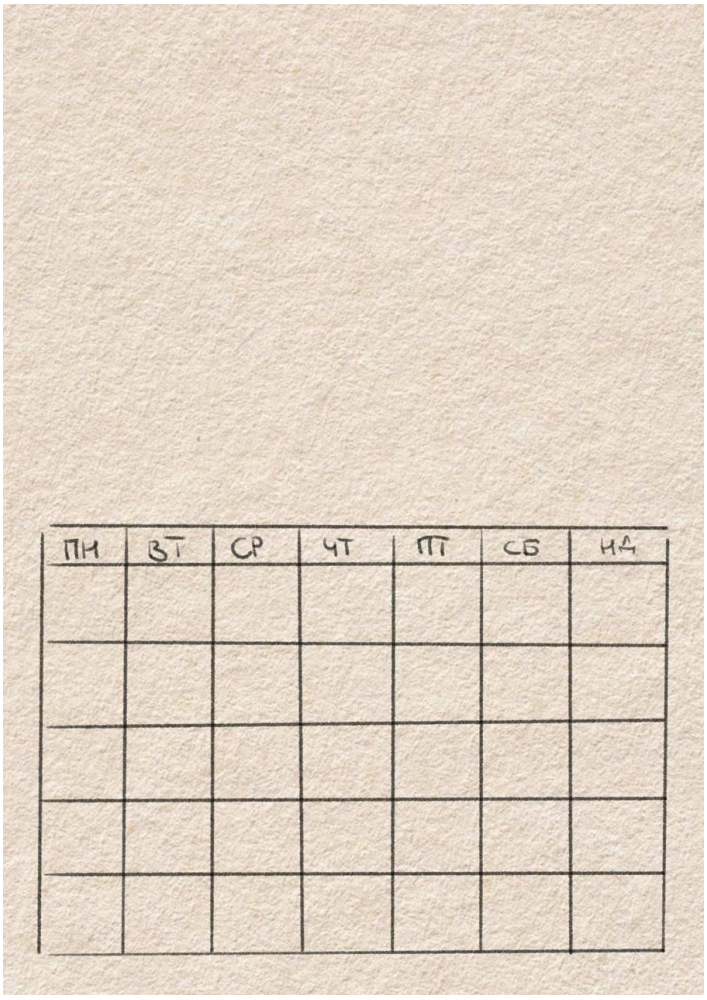

Рис А.6 Сітка й фон

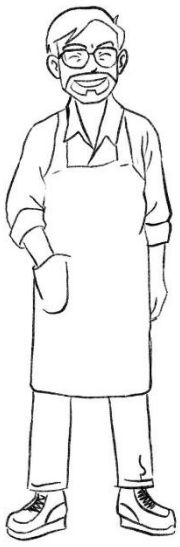

Рис А.7 Ескіз художника для титульної сторінки

Рис 7. Ескізи ілюстрацій до кишенькових календарів

ДОДАТОК Б

Аркуш 1 – Титульна сторінка календаря, січень лютий;

Аркуш 2 – Березень, квітень, травень, червень;

Аркуш 3 – Липень, серпень, вересень, жовтень;

Аркуш 4 – Листопад, грудень, остання сторінка календаря з біографією Хаяо Міадзакі, Кишенькові календарі.